

Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026

Citation for published version (APA):

Bakens, J., Cörvers, F., Graus, E., & Goedhart, R. (2022). *Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026*. ROA. ROA Fact Sheets No. 001F <https://doi.org/10.26481/umarof.2022001F>

Document status and date:

Published: 03/06/2022

DOI:

[10.26481/umarof.2022001F](https://doi.org/10.26481/umarof.2022001F)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026

Jessie Bakens
Frank Cörvers
Evie Graus
Rogier Goedhart

ROA Factsheet

ROA-F-2022/1F

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt | ROA
Research Centre For Education and the Labour Market | ROA

Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026

Actiepunten voor Stedendriehoek

- *Beleidsmakers, werkgevers en scholen in Stedendriehoek zullen de baankansen van techniek & ict opleidingen binnen mbo4 en het hoger onderwijs veel meer onder de aandacht moeten brengen bij studiekeziers.*
- *Voorals daar waar knelpunten in de personeelsvoorziening optreden, in het bijzonder in mbo2 landbouw & natuur en mbo4, bachelor en master techniek & ict, kunnen er meer inspanningen worden verricht om vrouwen of niet-westerse migranten voor een opleiding binnen deze opleidingssectoren te interesseren.*
- *Werkgevers zullen zich voor de richtingen met personeelstekorten op master- en ook bachelorniveau veel meer moeten richten op het interesseren van afgestudeerden van andere regio's en het buitenland voor een baan in Stedendriehoek.*
- *De inspanningen van werkgevers zijn vooral gewenst voor techniek & ict op masterniveau vanwege de verwachte zeer grote knelpunten in de personeelsvoorziening, en voor techniek & ict op bachelor- en mbo4-niveau vanwege hun aandeel in de voor Stedendriehoek heel belangrijke voedings- en genotmiddelenindustrie.*
- *Stimuleer jongeren of werklozen met een middelbare beroepsopleiding om in het kader van Leven Lang Ontwikkelen een andere, meer perspectiefrijke richting op hetzelfde niveau te volgen (mbo2 landbouw & natuur of mbo4 techniek & ict) of om door te stromen naar een hoger niveau, in het bijzonder mbo4 techniek & ict.*
- *Verlicht de personeelstekorten aan lager opgeleiden en ongeschoolden door hun arbeidsdeelname te stimuleren, bijvoorbeeld door het bieden van betere arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, inclusief een beter loopbaanperspectief en deelname aan trainingen en opleidingen in het kader van Leven Lang Ontwikkelen.*
- *Om te voorkomen dat de personeelstekorten in de zorgsector zich verder uitbreiden bij het aanhouden van de Covid-19 crisis, is het belangrijk de uitstroom en instroom binnen de zorgsector te blijven monitoren en indien nodig jonge mensen meer te stimuleren om een opleiding te volgen in dit vakgebied.*

Inleiding

Als onderdeel van het Project Onderwijs-Arbeidsmarkt (POA) stelt het ROA tweejaarlijkse regionale arbeidsmarktprognoses op die tegemoet komen aan de toenemende belangstelling voor regionale arbeidsmarktinformatie. Binnen dit kader past ook deze factsheet met arbeidsmarktprognoses voor de Stedendriehoek. Deze en de overige zes factsheets zijn samen met de factsheet voor heel Gelderland in opdracht van de provincie Gelderland samengesteld. Deze prognoses bestrijken de periode 2021-2026. Waar mogelijk worden de prognoses vergeleken met deze voor Gelderland als geheel en Nederland, en wordt er een relatie gelegd met zowel de sector- als opleidingsspecialisatie van de werkgelegenheid in de verschillende regio's. De interpretatie van de prognoses gebeurt steeds vanuit het perspectief van werkgevers en de personeelsvoorziening van werkgevers in termen van opleidingen.

Figuur 1 bevat een kaart die aangeeft hoe Gelderland is samengesteld uit de verschillende arbeidsmarktregio's, en Tabel 1 geeft een overzicht van de verschillende gemeenten die in Stedendriehoek gelegen zijn. Vergeleken met de indeling die doorgaans gebruikt wordt door bijvoorbeeld het UWV en het CBS, is in Figuur 1 de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noordwest Veluwe in twee aparte regio's uitgesplitst. In Tekstbox 1 worden de definities van de belangrijkste variabelen in deze factsheet weergegeven. De cijfers in deze factsheet zijn gebaseerd op de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS. Als er minder dan 80 ongewogen respondenten voor een opleiding in de EBB zijn, worden deze opleidingen niet meegenomen in de rapportage omdat de informatie dan niet voldoende betrouwbaar wordt geacht.

De arbeidsmarktprognoses zijn gebaseerd op de meest recente prognoses van ROA in het Project Onderwijs Arbeidsmarkt (POA). Daarbij is uitgegaan van de middellangetermijnramingen van het CPB uit maart 2021 voor de verwachte economische groei. In juni 2021 heeft het CPB de verwachtingen voor de economische groei op de middellange termijn omhoog bijgesteld. Dit betekent dat over het algemeen de vraag in de POA-prognoses tot 2026 iets lager is ingeschat door gebruik van de ramingen uit maart 2021. Daardoor kunnen de hier gepresenteerde arbeidsmarktprognoses iets minder gunstig zijn dan als gebruik gemaakt zou worden van

de laatste CPB-voorspellingen voor de economische groei tot 2026. Desalniettemin zal een iets gunstigere economische groei niet tot significant andere prognoses leiden dan hier gepresenteerd zijn.

Van arbeidsmarktperspectief naar knelpunten in de personeelsvoorziening

In de vorige factsheet-publicaties voor de Gelderse arbeidsmarktregio's uit 2018 werden de arbeidsmarktprognoses gerapporteerd vanuit het perspectief van nieuwkomers op de arbeidsmarkt, dat wil zeggen schoolverlaters. Dit werd gedaan aan de hand van de Indicator Toekomstig Arbeidsmarktperspectief (ITA) naar opleidingsniveaus en opleidingstypes. De ITA wordt berekend door het totale verwachte aanbod op de arbeidsmarkt (instroom + kortdurig werklozen) te delen door het totale verwachte aantal baanopeningen (arbeidsvraag). Het aantal baanopeningen bestaat uit de vervangingsvraag en de groeiende werkgelegenheid (oftewel een positieve uitbreidingsvraag). Daarnaast wordt aan de vraagkant rekening gehouden met de substitutievraag. In Tekstbox 1 worden deze begrippen nader toegelicht.

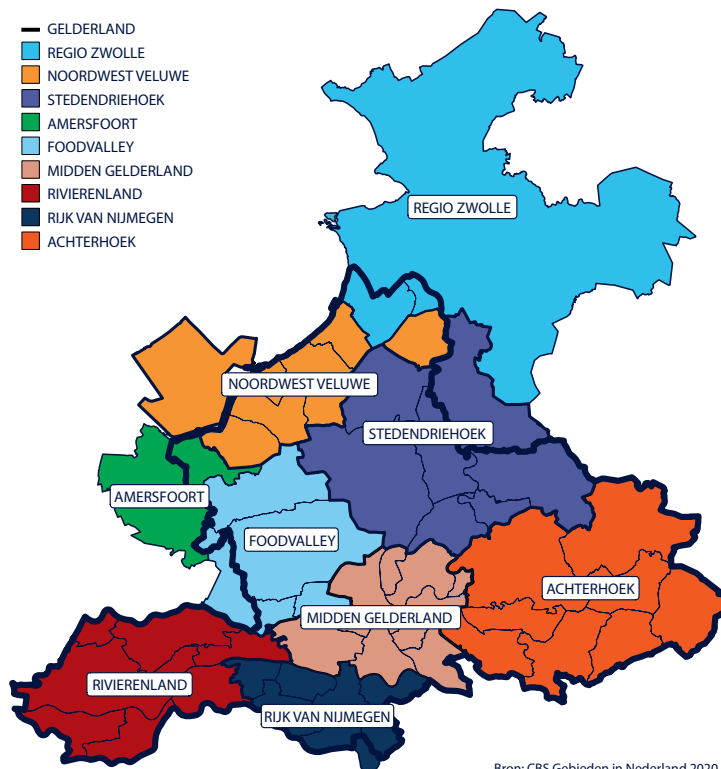
In de nieuwe publicaties worden de prognoses echter gerapporteerd vanuit het perspectief van werkgevers in plaats van schoolverlaters op de arbeidsmarkt. Er wordt nu gekeken naar de te verwachten spanning in de personeelsvoorziening voor werkgevers, weergegeven door de Indicator Toekomstige Knelpunten in de Personeelsvoorziening (ITKP). De ITKP wordt op dezelfde manier berekend als de ITA en is dus eveneens gelijk aan het verwachte aanbod gedeeld door de verwachte vraag tot 2026. Enige verschil met de ITA is dat er bij de ITKP rekening mee wordt gehouden dat de uitstroom van werkenden als gevolg van een krimpende werkgelegenheid (door bijvoorbeeld gedwongen ontslagen) ingezet kan worden om de knelpunten in de personeelsvoorziening bij werkgevers elders op de arbeidsmarkt te verlichten. Zeker wanneer bedrijven geconfronteerd worden met een krappe arbeidsmarkt voor een bepaald opleidingstype, zullen zij van deze mogelijkheid gebruik maken. Naarmate de waarde van de ITKP lager wordt, zijn de verwachte knelpunten in de personeelsvoorziening groter. Zo betekent een ITKP gelijk aan of kleiner dan 1,00 (respectievelijk 0,85) voor een opleidingstype dat er (zeer) grote knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht worden voor werkgevers; een ITKP groter

dan 1,15 (respectievelijk 1,05) betekent (vrijwel) geen verwachte knelpunten voor werkgevers; als de ITKP tussen 1,01 en 1,05 ligt, is de arbeidsmarkt min of meer in evenwicht en zijn er enige verwachte knelpunten in de personeelsvoorziening.

TABEL 1. Gemeenten in Stedendriehoek

Gelderland	Overijssel
Apeldoorn	Olst-Wijhe
Brummen	Deventer
Epe	
Lochem	
Voorst	
Zutphen	

FIGUUR 1. Arbeidsmarktregio's binnen Gelderland

Bron: CBS Gebieden in Nederland 2020

Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026

TEKSTBOX 1. Definities kernbegrippen

Variabele	Definitie
Uitbreidingsvraag	Vraag naar nieuwe arbeidskrachten die ontstaat door de groei van de werkgelegenheid. Als er sprake is van een werkgelegenheidsdaling, is de uitbreidingsvraag negatief.
Vervangingsvraag	Vervangingsvraag is de vraag naar nieuwe arbeidskrachten die ontstaat door bijvoorbeeld pensionering, (tijdelijke) uittreding vanwege zorgtaken, arbeidsongeschiktheid, beroepsmobiliteit of doorstroom naar een andere opleiding. De vervangingsvraag kan niet negatief zijn. De uitbreidingsvraag en vervangingsvraag vormen samen met de substitutievraag de vraag naar arbeid.
Substitutievraag	Als gevolg van discrepanties tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt treden er verschuivingen op in de werkgelegenheidsstructuur. Schoolverlaters in een aanbodoverschotsituatie kunnen anders opgeleiden gaan verdringen, terwijl werkgevers die te kampen hebben met een tekortschietend arbeidsaanbod, personen met een andere opleidingsachtergrond kunnen gaan werven. De vraag die hierdoor verloren gaat of ontstaat wordt aangeduid als het passieve substitutie-effect. Als het passieve substitutie-effect positief is, gaat het om extra baanopeningen als gevolg van tekorten bij andere opleidingen. Een negatief substitutie-effect duidt daarentegen op een verlies aan baanopeningen binnen een opleiding, omdat men verdrongen wordt door andere opleidingen.
Arbeidsmarktuitstroom	De som van de vervangingsvraag en de absolute waarde van de negatieve uitbreidingsvraag. De arbeidsmarktuitstroom is minstens even groot als de vervangingsvraag omdat de uitstroom ook de uittreeders bevat die vanwege de werkgelegenheidskrimp (i.e. de negatieve uitbreidingsvraag) ten gevolge van bijvoorbeeld gedwongen ontslagen, niet worden vervangen.
Arbeidsmarktinstroom	De arbeidsmarktinstroom is het verwachte aanbod van nieuwe arbeidskrachten op de arbeidsmarkt. Deze is gebaseerd op de verwachte uitstroom van schoolverlaters uit het initiële dag-, deeltijd-, niet-reguliere voltijdonderwijs en de beroepsgerichte volwasseneneducatie.
Baanopeningen	Baanopeningen betreffen de totale vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt, zoals deze is bepaald door de werkgelegenheidsgroei (positieve uitbreidingsvraag) en de vervangingsvraag.
ITA	Indicator Toekomstige Arbeidsmarktperspectief (ITA) van schoolverlaters en werkzoekenden. Deze indicator is gebruikt in de vorige publicatie uit 2018, maar is in de huidige publicatie vervangen door de ITKP. De ITA is gelijk aan een deling van het verwachte aanbod door de verwachte vraag tot 2026. Naarmate de waarde van de ITA hoger ligt, is er sprake van een slechter arbeidsmarktperspectief.
ITKP	Als de vraag naar werkenden met een bepaalde opleidingsachtergrond groter is dan het aanbod kunnen knelpunten in de personeelsvoorziening voor werkgevers verwacht worden. Vergelijkbaar met de Indicator Toekomstig Arbeidsmarktperspectief (ITA) geeft de Indicator van de Toekomstige Knelpunten in de Personeelsvoorziening (ITKP) deze vraag-aanbod-spanning per opleidingstype aan. De ITKP is dus ook gelijk aan een deling van het verwachte aanbod door de verwachte vraag tot 2026. Verschil met de ITA is dat bij de ITKP de uitstroom van werkenden als gevolg van een krimpende werkgelegenheid is meegerekend in de vraag, omdat verwacht mag worden dat bij knelpunten in de personeelsvoorziening deze (gedwongen) uitstroom kan worden afgeremd of elders werk zou kunnen vinden. Naarmate de waarde van de indicator lager wordt, zijn de verwachte knelpunten groter.

TEKSTBOX 1. Definities kernbegrippen

Variabele	Definitie
Typering ITKP	Een kwalitatieve beschrijving van de ITKP. ITKP $\leq 0,85$ wordt als "zeer grote" knelpunten in de personeelshervorming getypeerd, ITKP $> 0,85$ en $\leq 1,00$ als "groot", ITKP $> 1,00$ en $\leq 1,05$ als "enige", ITKP $> 1,05$ en $\leq 1,15$ als "vrijwel geen" en ITKP $> 1,15$ als "geen" knelpunten.
Niet-westersemigratieachtergrond	Personen met een niet-westerse migratieachtergrond, iedereen waarvan ten minste één ouder in het buitenland is geboren, en waarvan de herkomst een niet westers land is. Percentage op basis van de werkzame beroepsbevolking.
Trainingsintensiteit <6 mnd (%)	Percentage van de werkenden die op het enquêtemoment een opleiding volgen met een duur van minder dan 6 maanden. (Gemiddelde cijfers voor Nederland)
Trainingsintensiteit >6 mnd (%)	Percentage van de werkenden die op het enquêtemoment een opleiding volgen met een duur van 6 maanden of langer. (Gemiddelde cijfers voor Nederland)
Loopbaanperspectief	De ratio van het bruto uurloon van werkenden in de leeftijdsgroep 40-49 jaar tegenover het bruto uurloon van werkenden in de leeftijdsgroep 20-29 jaar. Gemiddelde cijfers voor Nederland.
Bruto uurloon	Gemiddeld bruto uurloon van werknemers in 2019-2020 in euro's. Enquête Beroepsbevolking (EBB) 2019-2020 gekoppeld aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) 2019-2020.
Werkenden	Minimaal 1 uur werkzaam per week en in de leeftijd 15-74. Cijfers op basis van de Enquête Beroepsbevolking van het CBS.
Werkzaamheid	Het percentage werkzaam is de werkzame beroepsbevolking als percentage van de potentiële beroepsbevolking.
Werkloosheid	Percentage personen die geen betaald werk hebben, wel recent hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn als percentage van de beroepsbevolking.
Vast werk	Personen met een vast dienstverband. Percentage op basis van werknemers in de werkzame beroepsbevolking.
Voltijds	Voltijdarbeid betreft personen die minstens 35 uur per week werkzaam zijn. Percentage op basis van de werkzame beroepsbevolking.
Leeftijd	Gemiddelde leeftijd
Uren	Gemiddeld aantal uren werk per week.
Student/scholier	Percentage van de werkenden met maatschappelijke positie student/scholier.
Sectorspecialisatie	De verhouding tussen het aandeel van het aantal werkenden in een sector in een bepaalde regio ten opzichte van het aandeel van die sector in Nederland. Een sectorspecialisatiecoëfficiënt groter dan 1 impliceert dat het aandeel werkenden in de desbetreffende sector in de regio groter is dan in Nederland als geheel.
Opleidingspecialisatie	De ratio van het aandeel werkzame personen met een bepaalde opleidingscategorie die wonen in een bepaalde regio ten opzichte van het aandeel van die opleidingscategorie in het Nederlandse totaal. Indien de specialisatiecoëfficiënt voor een opleidingscategorie groter is dan 1, betekent dit dat de regio in verhouding tot Nederland een groter aandeel van werkenden met deze opleiding kent.

Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026

Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen

- Stedendriehoek is de arbeidsmarktregio met de meeste werkenden in Gelderland. De komende zes jaar wordt voor Stedendriehoek verwacht dat werkgevers over het algemeen met grote knelpunten te maken krijgen bij het rekruteren van geschikt personeel voor hun vacatures. Hoewel de verschillen met Gelderland klein zijn, is het gemiddelde werkloosheidspercentage er iets lager en worden er over het algemeen voor de periode tot 2026 iets grotere knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht.
  - De verwachte grote vraag naar mastergediplomeerden tegenover een tekortschietend aanbod in Stedendriehoek voor de periode tot 2026, komt overeen met een nu al laag werkloosheidspercentage onder mastergediplomeerden. Werkgevers in Stedendriehoek kunnen voor de komende periode grote knelpunten verwachten bij het werven van personeel binnen alle opleidingssectoren op master-niveau. Dit geldt ook voor de opleidingssectoren techniek & ict en landbouw & natuur op bachelorniveau.
  - Voor techniek & ict op masterniveau worden zelfs zeer grote knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht. Binnen deze opleidingssector is de arbeidsvraag erg hoog terwijl de arbeidsmarktinstroom van afgestudeerden laag is. Voor de bachelor techniek & ict zijn de grote knelpunten problematisch omdat Stedendriehoek in deze opleidingssector is gespecialiseerd qua werkgelegenheid. Mogelijk houdt de specialisatie in de werkgelegenheid van deze opleidingssector ook verband met het relatief grote werkgelegenheidsaandeel van de sector voedings- en genotmiddelenindustrie ten opzichte van Gelderland en Nederland. In het algemeen lijkt het van belang dat beleidsmakers, werkgevers en scholen in Stedendriehoek de baankansen van techniek & ict opleidingen in het hoger onderwijs veel meer onder de aandacht brengen bij studiekeziers. Voor de personeelswerving op de korte termijn zullen werkgevers om de knelpunten in de personeelsvoorziening te verlichten ook veel meer in andere regio's en internationaal moeten werven.
  - In Stedendriehoek is er relatief gezien, als percentage van de werkzame beroepsbevolking, veel minder arbeidsmarktinstroom van mbo-niveau 4
- gediplomeerden ten opzichte van de arbeidsmarktinstroom in Gelderland. Er worden op mbo-niveau 4 in Stedendriehoek over het algemeen enige knelpunten in de personeelsvoorziening voor werkgevers verwacht. Voor techniek & ict op mbo-niveau 4 worden in Stedendriehoek echter grote knelpunten in de personeelsvoorziening voorzien. Deze opleidingssector is voor de regio van bijzonder belang omdat Stedendriehoek veel bedrijvigheid heeft die om afgestudeerden van deze opleidingssector vraagt.
- Voor de mbo-niveaus 2 en 3 zijn er vrijwel geen verwachte knelpunten in de personeelsvoorziening, met uitzondering van de grote knelpunten voor landbouw & natuur op mbo-niveau 2. Dit biedt mogelijk wel ruimte voor beleid om schoolverlaters van deze niveaus meer dan tot nu toe te stimuleren om een andere meer perspectiefrijke richting op hetzelfde niveau te volgen (mbo2 landbouw & natuur of mbo4 techniek & ict) of om door te stromen naar een hoger niveau, in het bijzonder mbo4 techniek & ict. In de studiekeuzevoorlichting zou er veel meer aandacht kunnen uitgaan naar de baankansen in techniek & ict. Dit geldt specifiek voor degenen die weliswaar in eerste instantie starten met een mbo-opleiding techniek & ict op niveau 2 of 3 met minder goed arbeidsmarktperspectief, maar door Leven Lang Ontwikkelen uiteindelijk wel goede baankansen kunnen krijgen.
  - Grote knelpunten om geschikt personeel te werven of te behouden op de laagste opleidingsniveaus (met name ongeschoolden, vmbo'ers en anderen zonder startkwalificatie) ontstaan omdat het hier vaak gaat om laagbetaalde, tijdelijke en kleine banen met weinig loopbaanperspectief (inclusief bijbanen voor scholieren en studenten). Er is in Stedendriehoek wel voldoende arbeidspotentieel aan lager opgeleiden beschikbaar voor werkgevers (van niet-actieven en werklozen). Door voortdurend personeelsverloop (met nieuwe instroom) en een hoge vervangingsvraag is de verwachting tot 2026 dat werkgevers toch grote knelpunten zullen ervaren om laaggeschoold personeel te werven en te behouden. Een verbetering van de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden kan hier een uitkomst bieden.
  - In het kader van Leven Lang Ontwikkelen volgen werkenden van mbo-niveau 4 en bachelor- en

masterniveau vooral trainingen en opleidingen die van korte duur zijn, vaak gerelateerd aan de ontwikkelingen binnen de eigen baan. Aan de andere kant worden opleidingen of trainingen die langer duren dan 6 maanden vooral gevolgd door werkenden met een vmbo- of havo/vwo-diploma. Zij volgen vaak een opleiding binnen het middelbaar beroepsonderwijs of het hoger onderwijs om een vervolgstap te kunnen zetten in de loopbaan. Ongeschoolden lijken hierbij enigszins buiten de boot te vallen, terwijl juist voor hen meer aandacht voor Leven Lang Ontwikkelen cruciaal kan zijn.

- De diversiteit op de arbeidsmarkt wat betreft vrouwen en migranten met een niet-westerse achtergrond verschilt nauwelijks tussen Stedendriehoek en Gelderland. Het aandeel vrouwen verschilt wel sterk per opleidingsrichting, met een laag aandeel vrouwen in de landbouw & natuur opleidingen en een hoog aandeel in de opleidingen zorg & dienstverlening. Met betrekking tot diversiteit in de vorm van een migratieachtergrond, is het totaal aantal werkenden met een niet-westerse migratieachtergrond in Stedendriehoek lager dan gemiddeld in Gelderland. Vooral daar waar knelpunten in de personeelsvoorziening optreden, in het bijzonder binnen mbo2 landbouw & natuur en mbo4, bachelor en master techniek & ict, zouden er meer inspanningen kunnen worden verricht om vrouwen of niet-westerse migranten voor een opleiding binnen deze opleidingssectoren te interesseren.
- Aangezien er voor de komende zes jaar al grote knelpunten worden verwacht in de personeelsterwerving van masters met een zorgopleiding, zal met het aanhouden van de Covid-19 crisis de druk op het vinden van passend personeel wellicht nog groter worden, ook op de lagere opleidingsniveaus. Om personeelstekorten te voorkomen is het belangrijk de uistroom en instroom van personeel binnen de zorgsector te blijven monitoren en indien nodig jonge mensen meer te stimuleren om een opleiding te volgen in dit vakgebied.

Prognoses en actuele arbeidsmarkt cijfers naar opleidingsniveau

Stedendriehoek is de arbeidsmarktregio met de meeste werkenden in Gelderland. De komende zes jaar wordt voor Stedendriehoek verwacht dat werkgevers over het algemeen met grote knelpunten te maken krijgen

bij het rekruteren van geschikt personeel voor hun vacatures. De verwachte instroom van gediplomeerden op de arbeidsmarkt bedraagt gemiddeld jaarlijks 2,5% van de werkzame beroepsbevolking tot 2026. Dit is een lager percentage vergeleken met Gelderland waar de verwachte arbeidsmarktinstroom 2,8% bedraagt (voor de vergelijking met Gelderland en Nederland, zie Tabel A1 in de appendix). Tevens wordt er verwacht dat er relatief, als percentage van de werkzame beroepsbevolking, nauwelijks meer baanopeningen (i.e. som van positieve uitbreidingsvraag en vervangingsvraag) zullen ontstaan in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek (3,7%) dan gemiddeld in Gelderland (3,6%). Omdat over het algemeen de arbeidsmarktinstroom van gediplomeerden lager is dan de baanopeningen kunnen werkgevers iets meer knelpunten in Stedendriehoek verwachten dan gemiddeld in Gelderland bij het zoeken naar geschikt personeel. De verschillen zijn echter klein: de gemiddelde ITKP-score voor Stedendriehoek is 0,97 vergeleken met 0,99 voor Gelderland, wat in beide gevallen duidt op grote verwachte knelpunten in de personeelsvoorziening.

Tabel 2 geeft de prognoses weer naar opleidingsniveau (voor de vergelijking met Gelderland en Nederland, zie Tabel A2 en A3 in de appendix). Voor het hoger onderwijs wordt de indeling in bachelor en master gebruikt, zoals deze ook geldt aan hbo-instellingen en universiteiten. De verwachte grotere knelpunten in de personeelsvoorziening vergeleken met de andere regionale arbeidsmarkten in Gelderland vinden vooral hun oorzaak in de verwachte grote knelpunten voor gediplomeerden van havo/vwo- en bachelor- en masterniveau in Stedendriehoek. De hoge arbeidsvraag naar gediplomeerden met een master overtreft de arbeidsmarktinstroom, die lager is vergeleken met de gemiddelde arbeidsmarktinstroom in Gelderland (2,1% ten opzichte van 2,7%). De verwachte grote vraag naar mastergediplomeerden tegenover een tekortschietend aanbod in Stedendriehoek voor de periode tot 2026, komt overeen met een nu al laag werkloosheidspercentage onder mastergediplomeerden (1,4%, veel lager dan gemiddeld in Gelderland en Nederland voor masteropgeleiden, zie Tabel A2 en A3). Werkgevers in Stedendriehoek kunnen dus voor de toekomst nog grotere tekorten verwachten aan personeel met een masterdiploma.

Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026

TABEL 2. Arbeidsmarktprognoses* (2021-2026) en actuele arbeidsmarkt cijfers (2019-2020) Stedendriehoek naar opleidingsniveau

	basis- onderwijs	vmbo b/k, mbo1	vmbo g/t, havo/ vwo onderb.	havo, vwo	mbo 2	mbo 3	mbo 4	hbo-, wo- bachelor	hbo-, wo- master, doctor	Totaal
Prognoses										
Uitbreidingsvraag (%)	0,3	0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	0,2	0,6	0,9	0,4
Vervangingsvraag (%)	10,0	3,1	6,1	2,7	2,9	2,4	2,5	2,7	3,3	3,3
Arbeidsmarktinstroom (%)	2,9	1,3	1,1	1,5	3,4	3,7	2,7	3,0	2,1	2,5
ITKP (Stedendriehoek)	0,71	0,94	0,81	0,97	1,05	1,09	1,03	1,01	0,94	0,97
Typering ITKP (Stedendriehoek)	Zeer groot	Groot	Zeer groot	Groot	Enige	Vrijwel geen	Enige	Enige	Groot	Groot
ITKP (GLD)	0,74	0,96	0,80	1,00	1,04	1,13	1,06	1,03	0,96	0,99
Typering ITKP (GLD)	Zeer groot	Groot	Zeer groot	Groot	Enige	Vrijwel geen	Vrijwel geen	Enige	Groot	Groot
Loopbaan perspectief (NL)	1,29	1,32	1,43	1,74	1,38	1,34	1,43	1,59	1,75	
Actuele indicatoren										
Bruto uurloon (NL)	14,1	16,1	13,5	17,9	18,9	18,8	20,6	26,1	32,7	
Aantal werkenden	8.500	19.000	16.500	17.000	11.500	17.500	49.000	54.500	30.000	225.500
Werkzaamheid (%)	93,8	94,6	91,4	95	97,5	98	98,1	97,7	98,6	96,8
Werkloosheid (%)	6,2	5,4	8,6	5,0	2,5	2,0	1,9	2,3	1,4	3,2
Vast werk (%)	67,7	79,0	54,9	69,8	87,6	90,0	88,8	92,2	95	84,6
Voltijds (%)	35,8	50,9	24,7	33,1	54,3	53,2	47	54,6	52,9	47,8
Uren	24,1	30,5	20,7	25,3	32	32,7	31,4	32,9	33,3	30,6
Leeftijd	40,6	43,4	33,8	35,4	43,8	42,8	42,5	42,8	46	42
Student/scholier (%)	24,3	10,3	41,8	30,1	0,8	0,8	3,3	1,7	0,1	8,3
Vrouw (%)	38,3	37,9	54,6	47,5	39,2	43,2	50,7	48,0	48,1	46,8
Niet-westerse migratieachtergrond (%)	10,7	9,9	5,1	6,3	3,2	7,0	5,6	5,7	5,0	6,3
Trainingsintensiteit <6 mnd (%)	1,2	2,0	1,7	4,5	4,9	3,9	5,7	7,1	8,6	5,4
Trainingsintensiteit >6 mnd (%)	28,4	15,5	44,9	37,0	6,2	8,4	11,3	11,5	7,7	15,7

* Prognoses als gemiddeld jaarlijks percentage van de werkzame beroepsbevolking in 2019-2020.

Bron: POA2021

Hoewel de ITKP-scores voor de verschillende opleidingsniveaus iets verschillen met die van Gelderland blijft voor de meeste opleidingsniveaus de ITKP-typering gelijk. Uitzonderingen hierop zijn mbo-niveau 2 en mbo-niveau 4. Er is relatief meer arbeidsmarktinstroom van gediplomeerden van mbo-niveau 2 in Stedendriehoek (3,4%) ten opzichte van Gelderland als geheel (3,1%), terwijl het verwachte percentage baanopeningen ongeveer hetzelfde is (3,0% in Stedendriehoek en 3,1% in Gelderland). Dit maakt de personeelswerving op mbo-niveau 2 voor werkgevers in Stedendriehoek net iets gemakkelijker dan gemiddeld in Gelderland. Het tegenovergestelde geldt voor het opleidingsniveau mbo4. Stedendriehoek kent een ITKP-score van 1,03 ten

opzichte van 1,06 in de provincie Gelderland. In deze arbeidsmarktregio is er relatief minder arbeidsmarktinstroom van mbo-niveau 4 gediplomeerden (2,7% van de werkzame beroepsbevolking) ten opzichte van de arbeidsmarktinstroom in Gelderland (3,5%). Ondanks het lagere percentage aan baanopeningen voor gediplomeerden van mbo-niveau 4 in Stedendriehoek resulteren er toch enige knelpunten in de personeelsvoorziening voor werkgevers in Stedendriehoek. Voor mbo-niveaus 2 en 3 zijn er vrijwel geen knelpunten in de personeelsvoorziening.

De verwachte jaarlijkse arbeidsmarktinstroom van laaggeschoolde jongeren (afgeronde vmbo-opleiding of

uitsluitend basisonderwijs, dus zonder startkwalificatie) is veelal kleiner dan voor de middelbaar opgeleide schoolverlaters, terwijl de vervangingsvraag voor deze groep laaggeschoolden juist veel groter is. Dit laatste komt deels doordat de werkgelegenheid op de laagste opleidingsniveaus vaak bestaat uit laagbetaalde, tijdelijke en kleine banen op het secundaire arbeidsmarktsegment, waarbij de 'turnover' van personeel (voortdurend personeelsverloop met nieuwe instroom) en daarmee ook de vervangingsvraag gemiddeld hoger ligt. Ook werken er op dit segment veel scholieren en studenten in vaak flexibele bijbanen. Het loopbaanperspectief voor laagopgeleiden laat zien dat op de langere termijn de loonontwikkeling niet gunstig is ten opzichte van hoogopgeleiden. Het uurloon van werkenden tussen de 40 en 49 jaar oud met alleen basisonderwijs (ongeschoolden) ligt slechts 29% hoger dan het uurloon van werkenden tussen de 20 en 29 jaar oud met alleen basisonderwijs, terwijl dat voor masteropgeleiden bijvoorbeeld maar liefst 75% is.

Het werkloosheidspercentage is in Stedendriehoek iets lager dan het gemiddelde in Gelderland (3,2% ten opzichte van 3,3%), maar het is net als elders vooral hoog onder de werkenden met een lagere opleiding (met name vmbo g/t, havo/vwo onderbouw) of havo/vwo-diploma. Tevens is de werkloosheid het hoogst voor degenen die alleen het basisonderwijs hebben doorlopen. Er is dus in Stedendriehoek wel arbeidspotentieel aan lager opgeleiden beschikbaar voor werkgevers, maar de verwachting tot 2026 is dat zij op dit arbeidsmarktsegment toch grote knelpunten gaan ervaren om geschikt personeel te werven en te behouden. Dit roept de vraag op of er niet meer geïnvesteerd dient te worden in betere arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden voor lager opgeleiden.

Diversiteit

Met betrekking tot de diversiteit op de arbeidsmarkt verschilt de arbeidsmarkt regio Stedendriehoek niet veel met het gemiddelde in Gelderland. Over het algemeen reikt het aandeel vrouwen bij de verschillende opleidingsniveaus van 37,9% bij vmbo b/k, mbo-niveau 1 tot 54,6% bij vmbo g/t, havo/vwo onderbouw. Het aandeel vrouwen verschilt echter sterk per opleidingsrichting. Onder de werkenden van de opleidingssector bachelor landbouw & natuur is 19% vrouw, terwijl dat percentage bij de opleidingssector bachelor zorg &

onderwijs 79% bedraagt. Met betrekking tot diversiteit in de vorm van migratieachtergrond, is het totaal aantal werkenden met een niet-westerse migratieachtergrond in Stedendriehoek lager dan gemiddeld in Gelderland: 6,3% vergeleken met 7,1%. Vooral onder werkenden van het opleidingsniveau mbo 2 is er een lager percentage aan werkenden met een niet-westerse migratieachtergrond dan voor Gelderland als geheel (3,2% ten opzichte van 7,8%).

Leven Lang Ontwikkelen

In het kader van Leven Lang Ontwikkelen is het percentage van de beroepsbevolking dat een cursus, training of opleiding volgt, van meer of minder dan 6 maanden van belang. Hierdoor ontstaat een beeld over hoe de beroepsbevolking op de arbeidsmarkt van Stedendriehoek doorleert en zich blijft ontwikkelen. Het percentage werkenden dat een opleiding/training volgt van minder dan 6 maanden is gemiddeld gezien 5,4%, dit is bijna hetzelfde als in Gelderland waar het percentage 5,3% bedraagt. Vooral werkenden van mbo-niveau 4 en bachelor- en masterniveau lijken vaker trainingen en opleidingen te volgen die van korte duur zijn. Dit zijn met name werkgerelateerde trainingen en cursussen. Het percentage werkenden dat een opleiding of training volgt die langer duurt dan 6 maanden is gemiddeld 15,7%. Dit is lager dan het Gelderse gemiddelde van 17,3%. De trainingsintensiteit is, evenals elders in Gelderland, vooral hoog voor werkenden met een vmbo- of havo/vwo-diploma. Zij volgen vaak een opleiding middelbaar beroepsonderwijs of het hoger onderwijs. Onder de werkenden met een mbo- of bachelor-diploma volgen vergelijkbare percentages als in Gelderland een langdurige opleiding of training van meer dan 6 maanden. Alleen voor masteropgeleiden is het percentage wat lager dan in Gelderland.

Sectorspecialisatie

Figuur 2 geeft weer hoe het aandeel werkenden in een sector in Stedendriehoek zich verhoudt tot het aandeel van die sector in Gelderland en Nederland. Dit laat zien in welke sectoren waarin Stedendriehoek gespecialiseerd is. Uit Figuur 2 blijkt dat Stedendriehoek in sterke mate gespecialiseerd is in de sector voedings- en genotsmiddelenindustrie. Andere sectoren waarin Stedendriehoek zich het meest onderscheidt qua werkgelegenheidsaandeel ten opzichte van Nederland, zijn

Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026

overige industrie (waaronder textiel en hout), openbaar bestuur en overheidsdiensten, welzijn en overige dienstverlening, huishoudens en extraterritoriale organisaties. In 2015-2016 was de overige industrie qua werkgelegenheidsaandeel nog bijna tweemaal zo groot als in Nederland, in 2019-2020 is die specialisatie aanzienlijk afgenomen. Vergeleken met Gelderland heeft Stedendriehoek een laag werkgelegenheidsaandeel voor de sectoren voor landbouw, bosbouw en visserij, energie, en de horeca.

Arbeidsmarktknelpunten naar opleidingssector

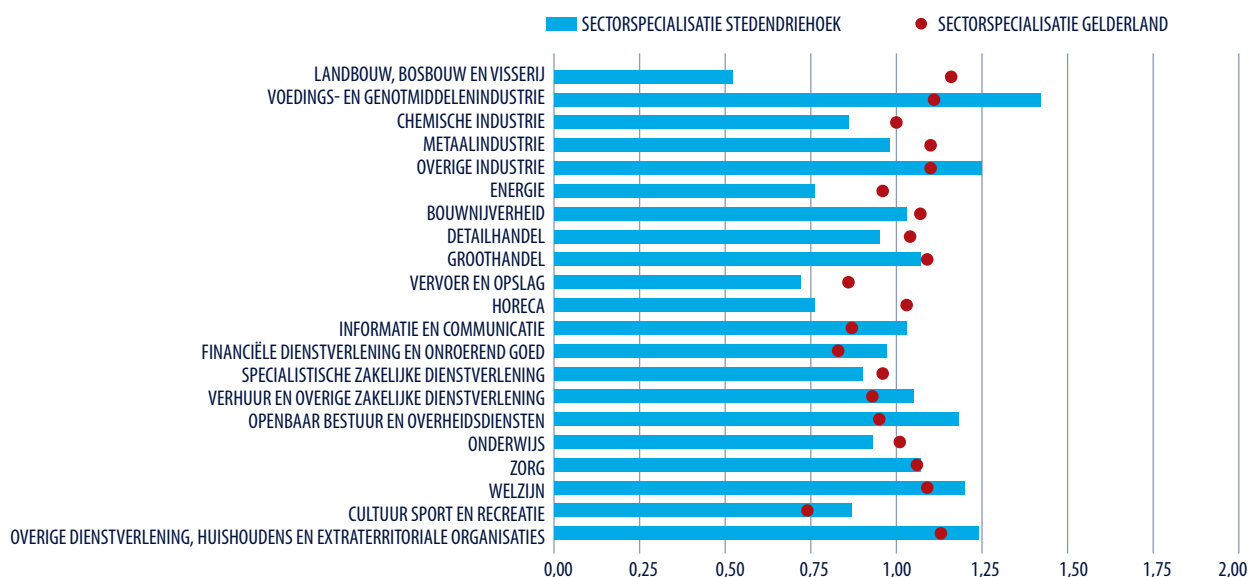
De prognoses naar opleidingsniveau uit de eerste paragraaf kunnen verder uitgesplitst worden naar opleidingssector. Dit is weergegeven in Figuur 3, die per opleidingssector binnen het middelbaar (beroeps) onderwijs toont hoe de totale arbeidsvraag en het totale arbeidsaanbod zich naar verwachting de komende zes jaar in Stedendriehoek zullen verhouden. Figuur 4 doet hetzelfde voor het hoger onderwijs. De kleuren bakenen de gebieden af die corresponderen met de vijf eerder besproken ITKP-typeringen voor de verwachte knelpunten voor werkgevers, gaande van zeer grote

knelpunten in de personeelsvoorziening (rood en $ITKP \leq 0,85$) tot geen knelpunten (donkerblauw en $ITKP > 1,15$). Deze kunnen geïnterpreteerd worden als een kwalitatieve aanduiding van de verwachte moeilijkheden die werkgevers zullen ervaren bij het werven van personeel: met bijvoorbeeld veel vraag en weinig aanbod zal dit niet gemakkelijk zijn. Voor de punten op de middelste diagonale lijn zijn verwachte vraag en aanbod aan elkaar gelijk, wat correspondeert met een ITKP gelijk aan 1. Hierbij moet worden opgemerkt dat voor de weergegeven opleidingssectoren er verschillen kunnen optreden in de verwachte vraag en aanbod voor de onderliggende opleidingen.

Middelbaar beroepsonderwijs

Figuur 3 toont aan dat er voor de meeste opleidingssectoren van het middelbaar beroepsonderwijs er vrijwel geen tot helemaal geen knelpunten worden verwacht voor de komende 6 jaar. Dit wil zeggen dat werkgevers voor desbetreffende opleidingen relatief gemakkelijk geschikte werknemers kunnen rekruteren voor de baanopeningen die ontstaan. Het betreft hier de opleidingen binnen de opleidingssectoren economie & maatschappij, techniek & ict op de mbo-niveaus 2

FIGUUR 2. Actuele sectorspecialisatie* Stedendriehoek ten opzichte van Gelderland en Nederland (2019-2020) (Nederland = 1)

* Indien het ongewogen aantal werkenden voor een sector in het bronbestand lager is dan 80, kunnen de gegevens voor deze sector niet worden gepubliceerd. Voor Stedendriehoek is dit niet het geval, maar in de factsheets van de andere arbeidsmarktregio's kan hier wel sprake van zijn.

Bron: POA 2021

en 3, landbouw & natuur op mbo-niveau 3, en zorg & dienstverlening op de mbo-niveaus 3 en 4. Deze opleidingssectoren kenmerken zich door een relatief hoger arbeidsaanbod ten opzichte van de vraag naar arbeid. Daarentegen worden voor techniek & ict op mbo-niveau 4 en landbouw & natuur op mbo-niveau 2 grote knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht.

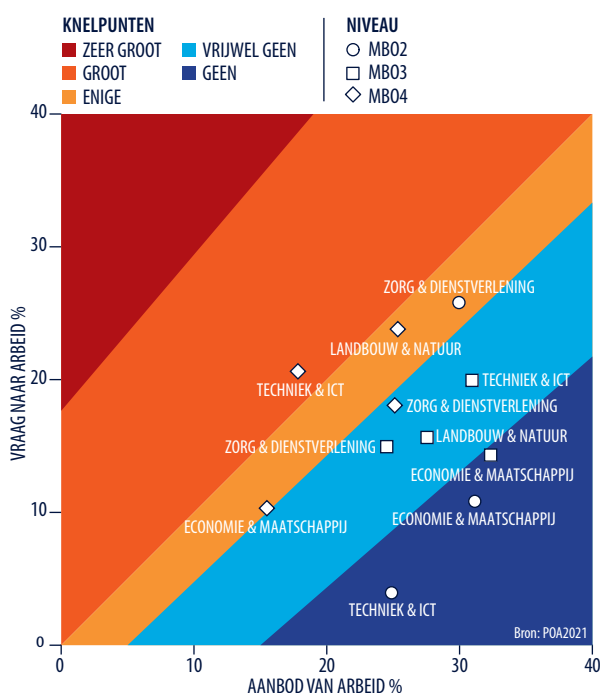
Hoger onderwijs

Een andere situatie geldt er voor de knelpunten op de arbeidsmarkt voor hoger opgeleide gediplomeerden. Uit Figuur 4 blijkt dat werkgevers die gediplomeerden met een hogere opleiding willen werven moeite zullen krijgen met het vinden van geschikt personeel voor alle opleidingssectoren, met uitzondering van de opleidingssectoren bachelor zorg & onderwijs en bachelor economie & maatschappij. Voor techniek & ict op masterniveau zijn er zelfs zeer grote knelpunten in de personeelsvoorziening te verwachten. Binnen deze opleidingssector is de arbeidsvraag erg hoog terwijl de arbeidsmarktinstroom van afgestudeerden laag is.

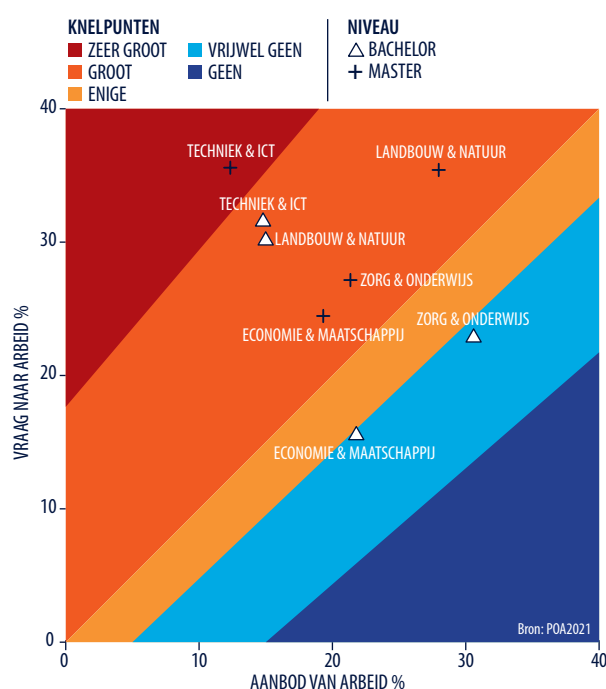
Relatie arbeidsmarktknelpunten en specialisatie naar opleiding

Figuur 5 toont de relatie tussen de verwachte arbeidsmarktperspectieven (ITKP) voor de verschillende opleidingssectoren over de periode 2021-2026 en de mate waarin Stedendriehoek in deze opleiding gespecialiseerd is qua werkgelegenheid. De specialisatie is gelijk aan de ratio van het aandeel werkenden van een bepaalde opleidingssector die in Stedendriehoek wonen ten opzichte van het werkgelegenheidsaandeel van die opleidingssector in de totale Nederlandse werkgelegenheid. Indien de werkgelegenheidsspecialisatie voor een opleidingssector groter is dan 1,00, betekent dit dat Stedendriehoek in verhouding tot Nederland een groter aandeel van werkenden van deze opleidingssector kent. Bijvoorbeeld, de specialisatie van 1,37 die hoort bij mbo-niveau 4 techniek & ict impliceert dat het werkgelegenheidsaandeel van deze opleidingssector in Stedendriehoek 37% groter is dan het werkgelegenheidsaandeel van deze opleidingssector in Nederland. In relatie tot de knelpunten in de personeelsvoorziening (de ITKP), is een personeelstekort ernstiger naarmate de specialisatiegraad van de werkgelegenheid voor de betreffende opleidingssector in een regio groter is.

FIGUUR 3. Vraag en aanbod voor opleidingssectoren middelbaar beroepsonderwijs (totaal over 6 jaar als % van de werkgelegenheid), Stedendriehoek (2021-2026)

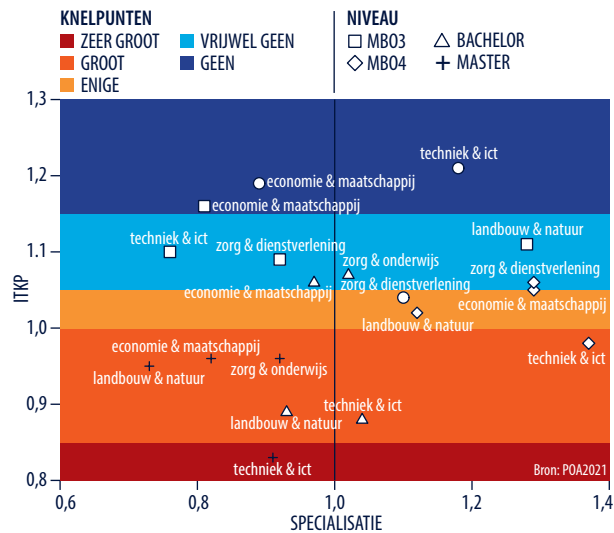

FIGUUR 4. Vraag en aanbod voor opleidingssectoren hoger onderwijs (totaal over 6 jaar als % van de werkgelegenheid), Stedendriehoek (2021-2026)

Arbeidsmarktprognoses Stedendriehoek 2021-2026

FIGUUR 5. Arbeidsmarktknelpunten tot 2026 (ITKP) versus specialisatie naar opleidingssector, Stedendriehoek

In Figuur 5 worden er voor de opleidingssectoren in de bovenste twee kwadranten nauwelijks knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht, terwijl er sprake kan zijn van zowel een geringe specialisatie (linker kwadrant) als een sterke specialisatie (rechter kwadrant). In deze twee kwadranten komen vooral veel opleidingssectoren op mbo-niveau voor. In de onderste twee kwadranten komen de opleidingssectoren met grote tot zeer grote knelpunten in de personeelsvoorziening voor. Dit is met

name problematisch voor Stedendriehoek als de regio gespecialiseerd is in de werkgelegenheid van deze opleidingssectoren. Dit is het geval voor de opleidingssectoren in het kwadrant rechtsonder: mbo4 en bachelor techniek & ict. Voor de opleidingssectoren in het kwadrant linksonder zijn de verwachte knelpunten in de personeelsvoorziening weliswaar groot (bachelor en master landbouw & natuur, master economie & maatschappij en master zorg & onderwijs) of zeer groot (master techniek & ict) maar is Stedendriehoek in deze opleidingssectoren qua werkgelegenheid niet gespecialiseerd.

Arbeidsmarktontwikkelingen door Covid-19

Sinds het begin van de Covid-19 pandemie is de druk op de zorg hoog. Terwijl er voor gediplomeerden in de zorg & dienstverlening op middelbaar en hoger beroepsniveau vooralsnog geen ernstige knelpunten worden verwacht in de personeelsvoorziening, is dat wel het geval voor de masteropgeleiden in de zorg. Door de coronacrisis kunnen deze knelpunten nog ernstiger worden en zich ook uitbreiden naar de lagere niveaus van zorgpersoneel. Een uitgebreidere analyse van de arbeidsmarktontwikkelingen door Covid-19 is terug te vinden in de factsheet voor heel Gelderland. Aan de factsheet voor Gelderland is bovendien een verdiepende analyse naar opleiding en beroep toegevoegd.

Appendix

TABEL A1. Arbeidsmarktprognoses* (2021-2026) en actuele arbeidsmarkt cijfers (2019-2020) voor Stedendriehoek, Gelderland en Nederland

	Stedendriehoek	Gelderland	Nederland
Prognoses			
Uitbreidingsvraag (%)	0,4	0,4	0,5
Vervangingsvraag (%)	3,3	3,2	3,1
Arbeidsmarktinstroom (%)	2,5	2,8	2,8
ITKP	0,97	0,99	0,99
Typering ITKP	Groot	Groot	Groot
Actuele indicatoren			
Werkenden	225.500	1.062.000	8.952.000
Werkzaamheid (%)	96,8	96,7	96,4
Werkloosheid (%)	3,2	3,3	3,6
Vast werk (%)	84,6	82,9	82,5
Voltijds (%)	47,8	48,5	50,7
Uren	30,6	30,5	31,2
Leeftijd	42,0	41,4	41,2
Student/scholier (%)	8,3	10,5	10,2
Vrouw (%)	46,8	46,7	46,9
Niet-westerse migratieachtergrond (%)	6,3	7,1	11,7
Trainingsintensiteit <6 mnd (%)	5,4	5,3	5,6
Trainingsintensiteit >6 mnd (%)	15,7	17,3	17,4

* Prognoses als gemiddeld jaarlijks percentage van de werkzame beroepsbevolking in 2019-2020.

Bron: POA2021

Arbeidsmarktprognoses Noordwest Veluwe 2021-2026

TABEL A2. Arbeidsmarktprognoses (2021-2026) en actuele arbeidsmarkt cijfers (2019-2020) Gelderland (GLD) naar opleidingsniveau

	basis- onderwijs	vmbo b/k, mbo1	vmbo g/t, havo/vwo onderb.	havo, vwo	mbo 2	mbo 3	mbo 4	hbo-, wo- bachelor	hbo-, wo- master, doctor	Totaal
Prognoses										
Uitbreidingsvraag (%)	0,3	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,2	0,6	0,9	0,4
Vervangingsvraag (%)	9,1	2,8	6,0	2,3	2,9	2,0	2,7	2,6	3,3	3,2
Arbeidsmarktinstroom (%)	2,8	1,5	1,1	1,7	3,1	3,9	3,5	3,2	2,7	2,8
ITKP (GLD)	0,74	0,96	0,80	1,00	1,04	1,13	1,06	1,03	0,96	0,99
Typering ITKP (GLD)	Zeer groot	Groot	Zeer groot	Groot	Enige	Vrijwel geen	Vrijwel geen	Enige	Groot	Groot
ITKP (NL)	0,77	0,95	0,79	1,00	1,05	1,10	1,05	1,02	1,00	0,99
Typering ITKP (NL)	Zeer groot	Groot	Zeer groot	Groot	Enige	Vrijwel geen	Enige	Enige	Groot	Groot
Actuele indicatoren										
Werkenden	45.500	98.000	75.500	91.500	54.000	96.000	203.000	255.000	133.500	1.062.000
Werkzaamheid (%)	91,6	96,2	93,4	95,2	96,9	97,8	97,7	97,6	97,8	96,7
Werkloosheid (%)	8,4	3,8	6,6	4,8	3,1	2,2	2,3	2,4	2,2	3,3
Vast werk (%)	65,1	80,2	54,8	60,0	86,8	89,5	89,5	90,5	94,5	82,9
Voltijds (%)	35,3	51,3	27,8	32,1	57,5	50,7	50,7	52,7	56,5	48,5
Uren	24,1	30,3	21,4	23,7	32,7	31,8	32,1	32,6	34,2	30,5
Leeftijd	39,8	43,8	34,1	34,2	44,6	42,8	42,2	42,1	44,3	41,4
Student/scholier (%)	27,3	10,0	41,5	39,6	1,1	1,3	4,6	3,6	0,5	10,5
Vrouw (%)	41,9	36,9	50,1	48,1	37,4	45,6	49,6	49,7	48,0	46,7
Niet-westerse migratieachtergrond (%)	17,3	8,2	5,7	8,1	7,8	8,0	6,2	5,6	5,3	7,1
Trainingsintensiteit <6 mnd (%)	1,8	3,2	2,2	3,1	4,0	5,0	5,9	6,5	8,9	5,3
Trainingsintensiteit >6 mnd (%)	31,6	15,3	44,8	46,5	6,0	8,2	11,0	12,1	10,3	17,3

* Prognoses als gemiddeld jaarlijks percentage van de werkzame beroepsbevolking in 2019-2020.

Bron: POA 2021

TABEL A3. Arbeidsmarktprognoses (2021-2026) en actuele arbeidsmarkt cijfers (2019-2020) Nederland naar opleidingsniveau

	basis- onderwijs	vmbo b/k, mbo1	vmbo g/t, havo/vwo onderb.	havo, vwo	mbo 2	mbo 3	mbo 4	hbo-, wo- bachelor	hbo-, wo- master, doctor	Totaal
Prognoses										
Uitbreidingsvraag (%)	0,3	0,2	0,2	0,4	0,1	0,3	0,3	0,6	0,9	0,5
Vervangingsvraag (%)	8,3	3,1	6,1	2,1	2,8	2,1	2,9	2,5	2,6	3,1
Arbeidsmarktinstroom (%)	2,6	1,7	1,10	1,6	3,2	3,5	3,5	3,1	3,1	2,8
ITKP	0,77	0,95	0,79	1,00	1,05	1,10	1,05	1,02	1,00	0,99
Typering ITKP	Zeer groot	Groot	Zeer groot	Groot	Enige	Vrijwel geen	Enige	Enige	Groot	Groot
Loopbaanperspectief (NL)	1,29	1,32	1,43	1,74	1,38	1,34	1,43	1,59	1,75	
Actuele indicatoren										
Bruto uurloon (NL)	14,1	16,1	13,5	17,9	18,9	18,8	20,6	26,1	32,7	
Werkenden	407.000	705.000	602.500	838.500	454.500	749.500	1.514.500	2.179.500	1.380.000	8.952.000
Werkzaamheid (%)	91,3	95,1	93,7	94,6	96,3	97,2	97,5	97,5	97,7	96,4
Werkloosheid (%)	8,7	4,9	6,3	5,4	3,7	2,8	2,5	2,5	2,3	3,6
Vast werk (%)	64,5	78,0	56,3	61,5	85,4	87,8	88,9	90,0	94,0	82,5
Voltijds (%)	39,5	50,9	28,2	33,8	56,6	53,0	50,9	54,6	63,8	50,7
Uren	25,5	30,6	21,9	24,8	33	32,8	32,4	33,1	35	31,2
Leeftijd	40,2	43,7	34,1	35,1	44,6	42,7	42,0	41,8	42,7	41,2
Student/scholier (%)	24,7	11,0	40,3	36,5	2,1	1,2	4,8	3,9	0,6	10,2
Vrouw (%)	40,5	37,5	50,5	47,8	37,9	45,3	49,2	49,9	48,4	46,9
Niet-westerse migratieachtergrond (%)	24,2	13,0	13,9	13,4	10,5	12,5	9,2	9,8	9,1	11,7
Trainingsintensiteit <6 mnd (%)	2,4	3,0	2,3	3,5	4,9	5,1	5,5	7,0	8,8	5,6
Trainingsintensiteit >6 mnd (%)	28,8	16,9	43,8	43,8	7,1	7,3	11,7	12,7	11,0	17,4

* Prognoses als gemiddeld jaarlijks percentage van de werkzame beroepsbevolking in 2019-2020.

Bron: POA 2021

Colofon

© Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Niets uit deze uitgave mag op enige manier worden
verveelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de directeur van het ROA.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Maastricht University
School of Business and Economics
secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl
www.roa.nl

Vormgeving
ROA secretariaat, Maastricht

maart 2022

ISSN: 2667-0488